

Tabulka vypořádání připomínek k návrhu Metodiky pro hodnocení cenové dostupnosti základních poštovních služeb

Čl., odst., písm., bod	Původní text návrhu	Připomínkový subjekt (pořadové číslo připomínky)	Pozměňovací návrh	Stanovisko ČTÚ
		Eduard Prandstetter (1)	V materiálu není vysvětleno, podle jaké metodiky posuzoval ČTÚ cenovou dostupnost až dosud. Povinnost posuzovat cenovou dostupnost má ČTÚ už od 1.1.2013, přičemž nezbytnost takové činnosti vznikla už před rokem v souvislosti se zvýšením ceny za službu obyčejné psaní do 50 g o 30 %. To ostatně potvrzuje ČTÚ sám – viz řádky 584 až 590 materiálu. Pokud snad ČTÚ až dosud svou zákonnou povinnost neplnil, pak v materiálu schází zmínka o tom, zda budou nové ceny za obyčejné psaní z r. 2013 zhodnoceny z tohoto hlediska alespoň dodatečně.	Neakceptováno Předmětem „Metodiky pro hodnocení cenové dostupnosti základních služeb“ (dále jen Metodika) není popis činnosti ČTÚ v minulosti ani konkrétní hodnocení cenové dostupnosti jednotlivých základních poštovních služeb.
		Eduard Prandstetter (2)	Pojetí ČTÚ, podle něhož se cenová dostupnost posuzuje pouze z hlediska fyzických osob, je v rozporu s § 3 odst. 2 písm. c) zákona o poštovních službách (dále jen "ZPSL"), z něhož vyplývá, že musí být posuzována z hlediska všech osob. Totéž vyplývá i z čl. 3 odst. 1 a čl. 12 1. odsek Směrnice 97/67/ES, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "Poštovní směrnice"), podle nichž musí být ceny dostupné pro všechny <u>uživatele</u> . Těmi se pak podle čl. 2 bod 17 rozumí nejen fyzické, ale i právnické osoby.	Částečně akceptováno Zdůvodnění zvoleného postupu hodnocení cenové dostupnosti z hlediska fyzických osob je uvedeno v úvodu 3. kapitoly Metodiky. Následně lze potom argumentem „a minori ad maius“ zjištění zevšeobecnit i pro právnické osoby. Služba dostupná fyzickým osobám bude jistě dostupná i osobám právnickým. ČTÚ v tomto smyslu metodiku doplní.
		Eduard Prandstetter (3)	Z § 3 odst. 2 písm. c) ZPSL vyplývá, že základem pro posuzování cenové dostupnosti je stanovení, jaké jsou běžné potřeby uživatelů. O tom, jaké tyto potřeby jsou, nebo případně podle	Neakceptováno Běžné potřeby uživatelů poštovních služeb zohlednil ČTÚ v Metodice zvýšeným důrazem na vyhodnocování

			<p>jaké metodiky budou posuzovány, se však materiál vůbec nezmiňuje. Z mnoha ustanovení materiálu navíc vyplývá, že posuzování cenové dostupnosti vůbec z těchto potřeb nevychází (viz např. kritérium na řádce 148).</p>	<p>cenové dostupnosti obyčejného psaní nejnižší hmotnostní kategorie, které je zdaleka nejvyužívanější základní poštovní službou. ČTÚ při tvorbě Metodiky vycházel z informací ze Statistiky rodinných účtů, zpracovávané Českým statistickým úřadem, která sleduje hospodaření domácností, a poskytuje informace o výši jejich vydání a o struktuře jejich spotřeby. Informace o odlišnostech spotřeby v domácnostech tříděných podle rozličných hledisek nebo o vlivu různých faktorů (např. pohybu cen, situaci na trhu) na strukturu vydání a spotřební zvyklosti domácností nelze získat z jiných veřejně dostupných zdrojů.</p> <p>Podle informací Českého statistického úřadu činily v roce 2010 (tj. v roce, kdy se naposledy provádělo podrobné šetření) průměrné výdaje domácností na poštovní služby celkem 99 Kč na osobu a rok. Z toho na listovní služby připadala částka 64 Kč. U domácností důchodců činily vydání 164 Kč na osobu a rok, z toho na listovní služby připadalo 136 Kč (cca 83 %). Z tohoto důvodu, tj. z důvodu velké váhy listovních služeb a zejména pak obyčejného psaní nejnižší váhové kategorie, se ČTÚ rozhodl zaměřit svou pozornost a individuálně vyhodnocovat právě tuto základní poštovní službu.</p> <p>Dále ČTÚ konstatuje, že zjištění potřeb</p>
--	--	--	---	---

				uživatelů by bylo též jedním z výstupů spotřebitelského průzkumu cenové dostupnosti navrženého v Metodice.
		Eduard Prandstetter (4)	<p>Pojetí v čl. 2.2. materiálu, podle něhož bude cenová dostupnost posuzována pouze u některých cen, jež jsou hrazeny při používání základních služeb, je v rozporu se ZPSL. Pokud se totiž v § 3 odst. 2 písm. c) ZPSL stanoví, že základní služby musejí být poskytovány za dostupné ceny, pak to znamená, že dostupné musejí být všechny ceny, a nikoliv jen ty, jež si ČTÚ vybere.</p> <p>V té souvislosti je třeba upozornit na nepodloženost tvrzení, že službu tiskovinového pytle využívají téměř výhradně právnické osoby, jakož i na chybu v navazující poznámce pod čarou č. 4, podle níž byla tato služba zařazena mezi základní na základě ustanovení Akt Světové poštovní unie. Není tomu tak, tato služba byla zařazena mezi základní na základě ustanovení § 3 odst. 1 písm. g) ZPSL, jež rozsah základních služeb o něco rozšiřuje oproti povinnému minimu podle § 3 Poštovní směrnice.</p> <p>Z tabulky č. 1 i z dalšího textu lze dovodit, že ČTÚ nesprávně zamýšlí zkoumat cenovou dostupnost pouze z hlediska základních cen (tj. cen za samotné dodání) služeb vyjmenovaných v tabulce č. 1, nikoliv však z cen za fakultativní dílčí služby (např. cena za dodejku). Přitom tyto dílčí služby jsou nedílnou součástí poskytované základní služby, a tedy i součástí ceny za tuto základní službu.</p> <p>Zdá se také, že ČTÚ nesprávně nehodlá</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>Důvody, pro které budou pravidelně analyzovány pouze ceny klíčových základních poštovních služeb, jsou uvedeny v kapitole 2.2 Metodiky. Tím není řečeno, že cena neuvedených služeb nemůže být analyzována ad hoc, např. při navrženém zvýšení jejich ceny. V připomínce uváděný tiskovinový pytel byl v roce 2013 podán celkem v počtu 6 000 kusů (obyčejný a doporučený), jedná se tedy o produkt zcela marginální. I pro něj samozřejmě platí požadavek na nákladovou orientaci jeho ceny (§ 33 odst. 5 ZPSL). Dle informací ČTÚ je služba využívána téměř výhradně za účelem podnikání právnickými osobami a fyzickými podnikajícími osobami, jedinou výjimkou je její využívání zahraničními návštěvníky ČR k zasílání zakoupených publikací.</p> <p>Připomínkujícím uváděné doplňkové služby (např. dodání do vlastních rukou či dodejka) jsou mezi základní služby zařazeny na základě ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) ZPSL, aby nabízené a poskytované základní služby byly v souladu s požadavky na úřední doručování. Nelze je tedy považovat za služby odpovídající běžné potřebě</p>

			<p>zkoumat příplatek za udanou cenu, který je nezbytnou součástí ceny za základní službu cenných zásilek. Nepřímo to vyplývá např. z řádků 130 a 131 – počet příplatků za udanou cenu není sledován (tím spíše, že u jedné cenné zásilky může zákazník zaplatit i více příplatků než jeden).</p> <p>ČTÚ dále zcela pomíjí ceny služeb, jež jsou spojeny s poskytováním základních služeb (některé z nich hradí odesílatel, jiné adresát – jde například o cenu za pronájem poštovní přihrádky sloužící k dodávání poštovních zásilek v rámci základních služeb, anebo o průkaz příjemce sloužící k témuž účelu). V § 34a ZPSL, ve znění platném do 31.12.2012 byly tyto služby výslovně zmíněny, v novém znění ZPSL se však již z nejasných důvodů neobjevily, takže dnes je již jen věcí výkladu, zda se ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) ZPSL vztahuje i na ně.</p> <p>To ovšem nic nemění na tom, že i tyto ceny musejí být cenově dostupné přinejmenším podle Poštovní směrnice. To vyplývá například z čl. 3 odst. 1 a čl. 12 1. odsek Poštovní směrnice, podle nichž musejí být ceny dostupné pro všechny uživatele (tedy mj. i pro adresáty; přitom adresát hradí vždy jen ceny doplňkových služeb). V té souvislosti je třeba dodat, že § 34a původního znění ZPSL byl do zákona zařazen v souvislosti s naším vstupem do EU právě proto, aby bylo dosaženo kompatibility s právem ES.</p> <p>Pro názornost lze uvést příklad: Pokud by Česká pošta zvýšila cenu za průkaz příjemce na neúnosnou výši (a k tomu má v současné době velmi blízko), pak by tím některým méně</p>	<p>osob, ač i jimi mohou být využívány. Totéž platí pro příplatek za udanou cenu, u kterého je nutno zmínit, že není nezbytnou součástí ceny služby a až do 30 000 Kč udané ceny tvoří poměrně malou část celkové ceny služby. Je sporné, zda zasílání zásilek s obsahem dražším než 30 000 Kč patří k běžným potřebám uživatelů, zejména v případech nízkopříjmových skupin.</p> <p>Ceny služeb spojených s poskytováním základních služeb (např. dosílka, průkaz příjemce či pronájem poštovní přihrádky) nemohou být regulovány. ČTÚ je oprávněn regulovat pouze ceny základních poštovních služeb. Dle ZPSL tyto služby nelze považovat za základní. Za součást universální služby je nepovažuje ani Směrnice 97/67/ES.</p>
--	--	--	---	---

			zámožným adresátům znemožnila řádné užívání základních služeb, což je v rozporu s cíli jak ZPSL, tak Poštovní směrnice.	
		Eduard Prandstetter (5)	<p>Pojetí podle článku 3.1 materiálu, podle něhož bude cenová dostupnost jiných základních služeb než obvyčejného psaní posuzována "souhrnně", je v zásadním rozporu se ZPSL i Poštovní směrnicí.</p> <p>Na řádkách 136 a násl. se k tomu uvádí, že tento přístup "koresponduje" s postupem při vyhodnocování nákladově orientovaných cen. To je sice pravda, pravdou je však i to, že přístup ČTÚ při vyhodnocování nákladově orientovaných cen nekoresponduje se ZPSL ani s Poštovní směrnicí.</p> <p>Z § 33 odst. 5 ZPSL vyplývá, že každá z cen, za něž Česká pošta nabízí základní služby, musí být nákladově orientovaná. O žádné "ceně" za celý koš základních služeb se zde nemluví (nemluvě o tom, že taková "cena" cenou ve smyslu zákona o cenách, tedy částkou sjednávanou při uzavírání konkrétní služby, vůbec není).</p> <p>Totéž analogicky vyplývá i z čl. 12 2. odsek Poštovní směrnice.</p> <p>Pro pořádek je třeba dodat, že v souladu se ZPSL není ani ustanovení § 4 vyhlášky č. 465/2012 Sb., které váže výši přiměřeného zisku na náklady za souhrn všech základních služeb, ač z § 33 odst. 5 věta druhá ZPSL vyplývá, že výše přiměřeného zisku musí být vázána na náklady na jednotlivou službu.</p> <p>Z uvedeného vyplývá, že ČTÚ se neprávem</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>Použití souhrnného hodnocení cenové dostupnosti ostatních základních služeb je zdůvodněno v kapitole 3.1 Metodiky.</p> <p>ČTÚ se neztotožňuje s názorem připomínkujícího o definici „běžné potřeby osob“. Připomínkující subjekt uvádí příklady některých výjimečných životních událostí, při kterých může vznikat vysoká spotřeba poštovních služeb a z těchto výjimečných situací vyvozuje závěry o „běžné potřebě osob“. K uváděným příkladům životních situací dochází během lidského života pouze výjimečně, pokud k nim dojde vůbec. Nedá se tedy s poukazem na tyto případy hovořit o běžné potřebě osob, kterou by měl ČTÚ zohledňovat při hodnocení cenové dostupnosti základních služeb. Dostupnost ceny poštovních služeb, které tvoří poměrně marginální část nákladů řešení těchto situací – výdaje spojené s úmrtím blízké osoby nebo soudní proces s více účastníky na jedné straně, které je nutno obesílat, typický spíše pro majitele nemovitostí než pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, nelze posuzovat ve vztahu k měsíčnímu příjmu apod., ale je nutno předpokládat, že budou financovány například</p>

			<p>omezilo jen na dohled nad tím, zda se Česká pošta neúměrně neobohacuje z poskytování základních služeb. Jenže jeho úkolem je něco jiného – ochrana uživatele před tím, aby za svou individuálně zvolenou službu platil České poště cenu neúměrně zvýšenou oproti nákladům.</p> <p>Ještě závažnější je pak tento nesprávný postup v otázce dostupnosti cen – ta se totiž dotýká výhradně jen uživatelů. Není jasné, co odesílateli, který se setká s nedostupnou cenou za cenné psaní, přináší dohled ČTÚ nad tím, aby "cena" za celý koš základních služeb byla dostupná. S ohledem na malou četnost cenných psaní je přitom zřejmé, že ani neúměrné zvýšení ceny za tuto službu nemusí znamenat, že neúměrně vysokou se stane cena za celý koš.</p> <p>V té souvislosti je třeba poukázat na nesprávný výklad ČTÚ stran toho, co se v § 3 odst. 2 písm. c) ZPSL míní slovy "běžná potřeba osob" – viz řádky 133 až 135. Jak již bylo uvedeno, cenově dostupná musí být jakákoliv cena, kterou má uživatel v návaznosti na svou volbu z nabídky základních služeb hradit. Používat pro tento účel celý koš základních služeb navíc nedává smysl už proto, že koš vyjadřuje průměrnou potřebu všech základních služeb, a nikoliv běžnou potřebu té které konkrétní služby.</p> <p>Příkladem ilustrujícím rozdíl mezi oběma pojmy může být například rozeslání 50 obyčejných psaní obsahujících úmrtní oznámení. To je nepochybně běžná potřeba fyzických osob, protože se však vyskytuje jen nepravidelně a jen jednou za delší čas, průměrná potřeba je daleko nižší. Slovo "běžná" zcela jistě nelze vykládat</p>	<p>z úspor. Skutečnost, že takové výdaje mohou zasáhnout do rozpočtu zejména fyzické osoby i na delší dobu, potom nemůže být důkazem cenové nedostupnosti poštovních služeb.</p> <p>Protože předmětem veřejné konzultace byla metodika pro hodnocení cenové dostupnosti základních poštovních služeb, ČTÚ nekomentuje názor připomínajícího subjektu vztahující se k metodě pro vyhodnocování nákladově orientovaných cen.</p>
--	--	--	---	--

			<p>jako "každodenní".</p> <p>Jiným příkladem téže povahy může být potřeba odeslat v krátké době větší počet doporučených zásilek, pokud se odesílatel stal účastníkem nějakého úředního či soudního řízení. To je nepochybně běžná situace; není přitom sporu o tom, že cena za doporučenou zásilku nesmí být natolik vysoká, aby si to odesílatel nemohl dovolit. Nastane-li taková situace, pak počet potřebných doporučených zásilek podstatně převyší průměrnou potřebu této služby připadající na jednoho odesílatele.</p> <p>Z řádků 131 a 132 navíc vyplývá, že koš základních služeb (a tedy i to, co ČTÚ nesprávně označuje za běžnou potřebu) má být konstruován s pomocí vah, jimiž je četnost té které služby, ať už byla odesílatelem fyzická, anebo právnická osoba (četnosti členěné podle povahy odesílatele ostatně ani k dispozici nejsou). Pak ale nelze mluvit o běžné potřebě fyzických osob.</p>	
		Eduard Prandstetter (6)	<p>V případě cenové nedostupnosti by měl ČTÚ podle § 34a odst. 2 ZPSL uplatnit regulaci cen vydáním rozhodnutí o ceně (viz řádky 607 až 610). Jak to však udělá, jestliže neví, které z cen v koši jsou a které nejsou cenově dostupné, není jasné. Cenu za celý koš pochopitelně regulovat nelze, regulovat lze jen jednotlivé ceny (tedy částky individuálně sjednávané při nákupu a prodeji základních služeb).</p> <p>V té souvislosti upozorňuji na chybnou úvahu uvedenou pod bodem 2 na řádcích 615 až 618. ČTÚ totiž nesmí přihlížet k tomu, jak vysoké čisté náklady vzniknou; čisté náklady jsou objektivní</p>	<p>Částečně akceptováno</p> <p>V případě zjištěné cenové nedostupnosti by ČTÚ před vydáním cenového rozhodnutí analyzoval jednotlivé služby tvořící spotřební koš a následně rozhodl o úpravě cen v souladu s principy popsány v Metodice. Rozhodnutí o úpravě jednotlivých cen by zohledňovalo i výši zisku u každé jednotlivé základní služby tak, aby k relativně výraznějším snížením navržených cen došlo u cen s relativně vyšší ziskovou přírážkou.</p>

			<p>kategorií, přičemž jejich vznik vyplývá z potřeby zajistit všeobecnou dostupnost základních služeb.</p> <p>To, že ČTÚ nesmí stanovit regulovanou cenu zbytečně nízko, vyplývá z úplně jiné úvahy (zasahovat do činnosti České pošty lze jen v míře zcela nezbytné, tedy jen tak, aby bylo právě dosaženo cenové dostupnosti).</p>	Bude doplněno do Metodiky.
		Eduard Prandstetter (7)	<p>Jak již bylo uvedeno v bodě 3, z posouzení dlouhodobého vývoje cen vzhledem k vývoji inflace (body 3.1.1.1 a 3.1.2.1) nelze učinit žádný podložený závěr o tom, zda tyto ceny jsou či nejsou dostupné. ČTÚ přiznává (viz řádky 202 a 203), že zde vychází z předpokladu dostupných cen v období před liberalizací trhu. Tento předpoklad se však o nic neopírá – ceny základních služeb nebyly až dosud nikdy na cenovou dostupnost testovány.</p> <p>Pro hodnocení tohoto ukazatele (viz řádky 222 až 225, resp. 447 až 451) byl navíc zvolen způsob, v jehož důsledku dává toto hodnocení zcela náhodné výsledky. Na to, zda daná cena je či není shledána cenově dostupnou, má totiž zásadní vliv začátek pětiletého období. Bude-li například toto období u cen obyčejného psaní do 50 g začínat dnem 1.8.2013, pak dostupná cena v roce 2018 může být o 30 % vyšší než v případě, že by začínalo dnem 1.7.2013.</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>ČTÚ při formulování svého předpokladu o dostupných cenách v období před liberalizací trhu vycházel ze skutečnosti, že v tomto období (tj. před liberalizací) byly ceny základních poštovních služeb regulovány sektorově příslušným regulátorem (Ministerstvem financí ČR). Povinnost regulátora přihlížet k všeobecné přijatelnosti cen základních a doplňkových cen přitom vyplývala i před liberalizací trhu přímo ze zákona¹. Byť ČTÚ nemůže svůj předpoklad podpořit závěry žádného předchozího konkrétního „testování“, považuje předpoklad o cenově dostupných službách stanovených předchozím regulátorem, i s ohledem na odkazované znění ZPSL, za pravděpodobný a pro účely předmětné Metodiky za obhajitelný. Navíc, případné riziko omylu je v tomto případě</p>

¹ Viz znění § 34a ZPSL do 31. prosince 2012: Orgán oprávněný k regulaci cen vychází při regulaci cen podle zvláštního zákona, a to cen základních služeb, na něž se vztahuje poštovní povinnost a zvláštní poštovní povinnost, a služeb, jež jsou s jejich poskytováním spojeny (dále jen "základní a doplňkové služby"), z ekonomicky oprávněných nákladů spojených se zajišťováním těchto služeb; **při stanovení cen se přihlídně k tomu, aby ceny byly všeobecně přijatelné a aby k poskytovaným základním a doplňkovým službám měli přístup všichni zájemci.**

				<p>kompensováno existencí dalších kritérií v rámci konzultované metodiky, které ČTÚ při vyhodnocování cenové dostupnosti bere v úvahu.</p> <p>Závěrem ČTÚ konstatuje, že posuzování cenové dostupnosti základních poštovních služeb vzhledem k vývoji inflace je zákonným požadavkem, zakotveným v § 34a odst.1 ZPSL.</p>
		Eduard Prandstetter (8)	<p>Posouzení dlouhodobého vývoje cen vzhledem k vývoji průměrné mzdy a vzhledem k vývoji čistých peněžních příjmů domácností (body 3.1.1.2, 3.1.1.3, 3.1.2.2 a 3.1.2.3) je pro otázku dostupnosti cen bezcenné.</p> <p>Jak na řádcích 117 až 119 ČTÚ uvádí, při své činnosti zohledňuje primárně skupinu středněpříjmových osob. Takový postup je však v zásadním rozporu jak se ZPSL, tak i s čl. 3 odst. 1 a čl. 12 1. odsek Poštovní směrnice, podle nichž musí být základní služby <u>všeobecně dostupné</u> (nebo jinými slovy dostupné pro <u>všechny</u> uživatele).</p> <p>Chyba vznikla tím, že ČTÚ zde vychází pouze z ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) ZPSL, které se otázkou, zda se jedná jen o dobře situované osoby, anebo o všechny osoby, nezabývá. Jasnou odpověď však dává opomenuté ustanovení § 21 odst. 1 ZPSL, nemluvě již o citovaných ustanoveních Poštovní směrnice, jíž je ČTÚ při své činnosti rovněž vázán.</p> <p>Na řádcích 161 a násl. ČTÚ vysvětluje, proč takový přístup zvolil. Z ustanovení § 34a odst. 1</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>ČTÚ předně opět připomíná, že požadavek vyhodnocovat cenovou dostupnost základních služeb i s ohledem na průměrné mzdy je zákonným požadavkem zakotveným v § 34a odst. 1 ZPSL. Připomínající subjekt tak v této věci ignoroval znění zmíněného ustanovení zákona a vývoj průměrné mzdy vztahuje pouze k „vyhodnocování úrovně cen“, aniž by však blíže vysvětlil význam tohoto „vyhodnocování“. Dle ČTÚ nelze provádět „vyhodnocování úrovně cen“ jen pro samotné „vyhodnocování“, ale cílem je vyhodnotit úroveň cen právě s ohledem na jejich cenovou dostupnost. Nelze tak oddělit vyhodnocování cenové úrovně a cenové dostupnosti. Tento výklad ČTÚ vyplývá i z kontextu celého § 34a ZPSL, který v odstavcích 2 a 3 upravuje činnost ČTÚ v případě závěru, že ceny základních služeb cenově dostupné</p>

			<p>ZPSL, na něž se ČTÚ odvolává, však nevyplývá, že by podle průměrné mzdy měla být povinně hodnocena také cenová dostupnost. Vyhodnocovat vývoj cenové úrovně a přezkoumávat dostupnost cen jsou dva zcela odlišné úkoly, které nelze směřovat (tak, jak se v materiálu na mnoha místech děje). Je logické vyhodnocovat vývoj cen v návaznosti na průměrnou mzdu, přezkoumávat podle ní cenovou dostupnost však nelze už proto, že ceny musejí být dostupné pro každého, zdaleka ne každý má však průměrnou mzdu.</p> <p>Znění ZPSL a Poštovní směrnice tak alespoň trochu odpovídá jen hodnocení cenové dostupnosti podle bodu 3.1.1.4, jež se zabývá těmi nejchudšími. Logika takového přístupu vyplývá z úvahy, že když mají přístup k základním službám i ti nejchudší, mají ho nepochybně i ti bohatší. Pomíjí se ovšem přitom fakt, že ne každý z nejchudších má příjmy odpovídající alespoň minimální mzdě. Dlužno dodat, že toto hodnocení má být použito jen u ceny za obyčejné psaní, u ostatních cen již nikoliv. U nich se tedy k potřebám těch nejchudších nebude přihlížet vůbec.</p>	<p>nejsou.</p> <p>Dále ČTÚ uvádí, že pokud by byla platná úvaha připomínajícího subjektu o všeobecné cenové dostupnosti jako o dostupnosti pro „všechny uživatele“, pak by vyhodnocování cenové dostupnosti ve svém důsledku postrádalo smysl. Již z prostého faktu, že ve společnosti existují i osoby bez jakéhokoliv pravidelného příjmu vyplývá, že pro tuto skupinu osob jsou dostupné pouze takové služby, které jsou poskytovány zdarma a vývoj zákonem zmíněných ukazatelů pro hodnocení cenové dostupnosti (spotřebitelské ceny, inflace, průměrná mzda) jejich dostupnost nikterak neovlivňuje. Protože však ČTÚ nepředpokládá, že cílem zákonodárce bylo posuzovat cenovou dostupnost tímto způsobem, je třeba zúžit a vyspecifikovat referenční skupinu uživatelů, pro kterou je cenová dostupnost hodnocena. Úřad tuto skupinu definoval a svůj přístup popsal v kapitole 3.</p>
		Eduard Prandstetter (9)	<p>Pokud jde o bod 3.1.1.4, považuji za potřebné upozornit na zcela nepodložené tvrzení na řádcích 291 až 295. Podle něho od poštovní reformy v první polovině 19. století stále platí, že na uhrazení ceny služby psaní nebylo nikdy zapotřebí více než 30 minut práce nejhůře placeného pracovníka. Ve skutečnosti se ceny za tuto službu v průběhu let 1850 (kdy byla tzv. Hillova reforma zavedena i v tehdejším</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>V Metodice ČTÚ konstatuje, že poštovní reforma v první polovině 19. století (např. Anglie 1837) způsobila výrazné snížení cen poštovních služeb, které se tudíž staly všeobecně dostupnými. Dlužno uvést, že ceny běžně používaných poštovních služeb se v období mezi léty 1850 až 1916</p>

			<p>Rakousku) až 1900 zlevnily na desetinu původního stavu; teprve pak se původně luxusní služba stala dostupnou pro širší veřejnost.</p>	<p>neměnilo, k jejich radikálnímu poklesu oproti předchozímu stavu došlo již při jejich stanovení v roce 1850.</p> <p>ČTÚ na základě jemu dostupných informací i nadále trvá na tvrzení uvedeném v Metodice, že doba práce potřebná k uhrazení ceny služby obyčejné psaní nejnižší hmotnostní kategorie od poštovní reformy v první polovině 19. století nikdy nepřekročila ani v nejhůře placených odvětvích 30 minut.</p>
		Eduard Prandstetter 10.	<p>Srovnání ceny za obyčejné psaní podle bodu 3.1.1.5 (ČTÚ má zjevně na mysli jen cenu za obyčejné psaní do 50 g, to ale v materiálu nesprávně neuvádí) s cenou za výtisk Mladé Fronty Dnes nedává žádný smysl. To, že současná cena tohoto deníku zhruba odpovídá současné ceně za obyčejné psaní do 50 g, je náhoda; obě komodity nemají vůbec nic společného. Jen stěží lze předpokládat, že by byly v postavení vzájemných substitutů (občan by se rozhodoval, zda raději odešle obyčejné psaní, anebo zda si místo toho koupí MFD).</p> <p>Obdobnou cenu jako psaní do 50 g má nespočet dalších komodit, jež jsou rovněž zbytné a mají elastické ceny. Podle této logiky by bylo možno cenu psaní do 50 g srovnávat také s cenou za 1 kg mrkve nebo za ½ l benzínu Natural 95.</p> <p>Jak již bylo uvedeno v bodu 3, ČTÚ se nezabývá otázkou potřeb fyzických osob. Nezabývá se tedy ani tím, jak často a jak nezbytně lidé potřebují odeslat obyčejné psaní ve srovnání s koupí MFD. Nezabývá se ani tím, že právě ti nejchudší, již</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>Předně ČTÚ uvádí, že co myslí pod pojmem „obyčejné psaní“ uvedl v legislativní zkratce definované na ř. 194 až 195. Pod označením „obyčejné psaní“ pro účely Metodiky ČTÚ míní obyčejné psaní nejnižšího hmotnostního stupně.</p> <p>K zařazení srovnání s cenou celostátního deníku ČTÚ konstatuje, že výtisk deníku byl zařazen jako jednoduché orientační kritérium. ČTÚ však nikde netvrdí ani nenaznačuje, že obě komodity jsou v postavení vzájemných substitutů – takové tvrzení by bylo mylné. Deník MF Dnes je součástí spotřebního koše pro sledování cenové úrovně prováděné ČSÚ. Lze souhlasit s názorem připomínkujícího, že by bylo možno použít i jinou komoditu ze spotřebního koše, a skutečně i to bylo předmětem</p>

			<p>jsou při zkoumání cenové dostupnosti nejdůležitější, se používání služby obyčejné psaní nemohou vyhnout (už proto, že nemají přístup k internetu), zatímco denní tisk si nepochybně nekupují.</p> <p>Jak nesmyslné je toto kritérium, to lze ukázat na hypotetické situaci, kdy dojde ke skokovému nárůstu ceny za tiskárenský papír. Protože se tím zvýší i cena za MFD, v důsledku toho se služba obyčejného psaní, jež až dosud tomuto kritériu nevyhovovala, stane (bez ohledu na plnění či neplnění 6 dalších kritérií) cenově dostupnou. To samé nastane i v případě, kdy se v MFD sníží objem zadávané reklamy, takže vydavatel bude muset přistoupit ke zvýšení ceny výtisku. Že tyto změny nemají absolutně nic společného s otázkou cenové dostupnosti poštovních služeb, to je zřejmé.</p>	<p>úvah při návrhu Metodiky. K volbě výtisku celostátního deníku vedly ČTÚ zejména následující důvody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cena novin je jednotná na celém území ČR; • Prodaný náklad deníků klesá obdobně jako počty listovních zásilek; • Příčinou poklesu je zejména substituce elektronickými formami šíření informací; • Existuje silná korelace mezi cenami výtisku deníku a cenou za obyčejné psaní v letech 1992—2013.
		Eduard Prandstetter (11)	<p>Mezinárodní srovnání cen poštovních služeb v přepočtu podle parity kupní síly (body 3.1.1.6 a 3.1.2.4) má jeden podstatný nedostatek. Ceny poštovních služeb, byť i přepočtených podle parity kupní síly, jsou totiž na Západě vyšší než v ČR. Je tomu tak proto, že do ceny poštovních služeb se zásadně promítá cena pracovní síly, a ta je na Západě mnohem vyšší než u nás (stejně to platí například u ceny za kadeřníka). Naopak ceny potravin a dalších komodit jsou (po přepočtu podle parity kupní síly) na Západě zřetelně nižší; tamním občanům tedy vyšší přepočtené ceny za poštovní služby (svým rozsahem okrajové) nijak nevadí. Toto srovnání proto nemá prakticky žádnou vypovídací hodnotu, přičemž je předem zřejmé, že tento</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>Připomínkující subjekt uvádí, že na Západě jsou nižší ceny potravin a dalších komodit a tamním občanům proto nijak nevadí vyšší ceny služeb (vč. poštovních služeb). Obdobně by proto bylo možné argumentovat, že občanům ČR nevadí vyšší ceny potravin a dalších komodit, protože si mohou užívat nižších cen za služby. Dle ČTÚ však nelze bez dalších znalostí takto zjednodušeně vyvozovat závěry o subjektivním vnímání cen ze strany spotřebitelů a připomínku považuje v této části za nepodloženou. Připomínkující subjekt se navíc dostal</p>

			<p>ukazatel bude vždy splněn.</p>	<p>do sporu se svou předchozí připomínkou (č. 5), ve které naznačoval, že nelze kompenzovat vyšší (nedostupnou) cenu jedné základní služby (cenné psaní) nižšími cenami za ostatní základní služby. V této připomínce naopak připouští, že kompenzovat vysokou cenu jednoho statku (služeb) nižší cenou jiného statku (např. potravin) lze.</p> <p>K mezinárodnímu srovnání cen podle parity kupní síly lze také uvést, že již ze samotné podstaty této metody vyplývá, že v rámci spotřebního koše budou některé služby v dané zemi relativně levnější, některé naopak relativně dražší tak, aby v souhrnu byly ceny za celý spotřební koš ve všech srovnávaných státech stejné. Z toho však nevyplývá, že by tato metoda byla absolutně nevhodná pro mezinárodní srovnání cen, či z ní nešlo činit další dílčí závěry, např. za účelem komplexního hodnocení cenové dostupnosti.</p> <p>Navíc ČTÚ dodává, že výdaje za poštovní služby jsou pro obyvatelstvo okrajové nejen na Západě, ale i v ČR. Dle údajů ČSÚ činí v ČR výdaje na poštovní služby cca 100 Kč na osobu a rok (tj. 8 Kč na osobu a měsíc). Mezinárodní srovnání cen poštovních služeb ČTÚ považuje za důležitý ukazatel pro analýzu úrovně cen poštovních služeb.</p>
--	--	--	-----------------------------------	--

	Eduard Prandstetter (12)	<p>Spotřebitelský průzkum o cenové dostupnosti (body 3.1.1.7 a 3.1.2.5) má podle materiálu používat reprezentativní vzorek populace, přičemž k dosažení závěru o cenové dostupnosti postačuje, pokud poštovní služby bude za cenově dostupné považovat pouhá většina respondentů (viz řádky 367 až 369).</p> <p>Z důvodů podrobně rozebraných v bodu 8 však nestačí, pokud jsou základní služby cenově dostupné jen pro většinu populace – dostupné musí být pro všechny. Aby měl takový průzkum nějakou vypovídací hodnotu, musel by být prováděn pouze na reprezentativním vzorku těch nejchudších.</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>K připomínce o dostupnosti služeb pro všechny uživatele viz zejména vypořádání připomínky č. 8.</p> <p>Dále ČTÚ konstatuje, že na žádném místě v Metodice nevedl, že k závěru o cenové dostupnosti postačuje, pokud poštovní služby bude za cenově dostupné považovat pouhá většina respondentů. Naopak, ČTÚ explicitně konstatoval, že marketingový průzkum bude vyhodnocovat spíše restriktivně v tom smyslu, že k závěru o cenově dostupných základních službách bude požadovat přesvědčivá data prokazující cenovou dostupnost pro <u>výraznou</u> část populace (viz řádky 364-365 a 549-550).</p> <p>Nadto má ČTÚ za to, že dostupnost poštovních služeb i pro nízkopříjmové skupiny obyvatelstva lze hodnotit i na základě reprezentativního vzorku populace.</p>
	Eduard Prandstetter (13)	<p>Na několika místech materiálu (např. řádky 167 a 168, řádky 187 až 189) ČTÚ tvrdí, že stanovením více ukazatelů (pro ceny za obyčejné psaní celkem 7, pro ceny za ostatní základní služby 5) dosahuje komplexnějšího a objektivnějšího hodnocení cenové dostupnosti a že tím posuzování zpřísňuje.</p> <p>Pravý opak je pravdou. Bylo by tomu tak jen tehdy, pokud by pro závěr o cenové dostupnosti musely být kumulativně splněny všechny takové</p>	<p>Neakceptováno</p> <p>ČTÚ důvody pro zvolení navržené metodiky popsal zejména v úvodu kap. 3 a připomínkující subjekt nevedl nic, čím by argumenty zde uvedené zpochybnil. ČTÚ zohledňuje především to, že základní ochranu uživatelů před nepřiměřeně vysokými cenami poskytuje již § 33 odst. 5 ZPSL požadavkem na nákladově orientované ceny. ČTÚ pak do tvorby těchto</p>

			<p>ukazatele.</p> <p>Z materiálu však vyplývá, že k závěru o cenové dostupnosti má postačovat splnění byť i jednoho jediného kritéria z celkového počtu 7 (5). Pak má ovšem rozšiřování kritérií na co největší počet opačný efekt – nehodnotí se komplexní splnění všech kritérií, postačuje náhodné splnění třeba i jen jediného z nich. Čím více pak takových kritérií bude, tím větší je naděje, že se najde některé, které bude splněno.</p> <p>Postačuje tedy například splnit některé z kritérií podle bodu 3.1.1.2, 3.1.1.3 nebo 3.1.1.7, jež se zabývají pouze lidmi s průměrnými nebo vysokými příjmy, a už je z toho učiněn závěr o cenové dostupnosti i pro chudé. Stejně tak k takovému závěru postačuje splnit objektivně nesmyslné kritérium podle bodu 3.1.1.5, anebo kritérium podle bodu 3.1.1.6, jež v podstatě ani nelze nesplnit.</p> <p>Zda je služba obyčejné psaní dostupná pro ty nejchudší (viz bod 3.1.1.4), to už pak v této situaci není třeba vůbec zkoumat – byť jediné toto hodnocení lze (s jistými výhradami) považovat za odpovídající znění ZPSL a Poštovní směrnice.</p> <p>Ještě prostší je navržený postup u zkoumání dostupnosti jiných cen než za obyčejné psaní – tam se toto jediné kritérium, jež by snad bylo možno s ohledem na smysl a pravidla zkoumání cenové dostupnosti obhájit, nepoužívá nikdy.</p> <p>Navržený přístup k hodnocení cenové dostupnosti postrádá elementární logiku. Postupně se zkoumá větší počet kritérií; je-li prvé</p>	<p>nákladově orientovaných cen zasahuje jen tehdy, pokud všechny dostupné indicie ukazují, že účtované ceny jsou nedostupné.</p>
--	--	--	--	--

		<p>z nich splněno, služba je cenově dostupná. Není-li splněno, nic se neděje, služba bude prohlášena za cenově dostupnou na základě splnění jiného. K čemu však slouží kritérium, jestliže z jeho splnění či nesplnění nic o cenové dostupnosti nevyplývá?</p> <p>Na řádcích 591 až 602 ČTÚ vysvětluje, proč takový podivný přístup zvolil:</p> <p>Výhodou je to, že stačí vyhodnotit jediný ze 7 ukazatelů a dalšími ukazateli se již nezabývat. Jinými slovy – v zájmu toho, aby měl ČTÚ s vyhodnocením cenové dostupnosti co nejméně práce, se navrhuje systém, který má fakticky povahu hledání záminek pro to, aby mohly být ceny prohlášeny za dostupné. Díky tomu pak není ani třeba vydávat rozhodnutí o regulaci cen.</p> <p>Obávám se, že při tomto přístupu je celá činnost ČTÚ v této oblasti ryze formální, a proto zbytečná. Takto učiněné závěry o cenové dostupnosti nemají žádnou váhu; to, že je učinil orgán zákonem k tomu určený, ještě samo o sobě neznamena, že jsou podložené a správné.</p>	
--	--	--	--